

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România . . . . . 40 lei
 6 luni . . . . . 20 „
 3 luni . . . . . 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Copiii adoptatului au drept la succesiunea adoptatorului ? de d-l Em. Dan.

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, secția I: *Ministerul de finanțe cu Marghioala Socolescu ș. a.;*

Idem, secția II: Ios Schesingher cu Direcția generală a C. F. R. și G. I. Protopopescu;

Tribunalul județului Tutova: *Safta Sănciuc cu Primăria comunei Zorleni.*

Copiii adoptatului au drept la succesiunea adoptatorului ?

Asupra acestei chestiuni există în Franța și la noi o vie controversă.

În Franța, în cece privește jurisprudența, ea este fixată în sensul că copiii adoptatului atât cei născuți înainte de adopțiune, cât și cei născuți după adopțiune, au drept la succesiunea adoptatorului, fie că vin în virtutea dreptului lor propriu, fie că vin prin reprezentațiune ¹⁾.

În cece privește doctrina însă, sunt în Franța trei sisteme:

Un prim sistem admite dreptul de succesiune al copiilor adoptatului așa cum arăt mai sus că este admis de jurisprudență ²⁾.

Al doilea sistem admite numai pe copiii adoptatului născuți posterior adopțiunii ³⁾.

Al treilea sistem contestă copiilor adoptatului fie născuți înainte, fie născuți posterior adopțiunii, orice drept la succesiunea adoptatorului ⁴⁾.

¹⁾ «Répertoire général alphabétique» par Fuzier Herman, Carpentier et Frèrejouan du Saint *Adoption* pag. 594 și urm., No. 252 și urm.

²⁾ Marcadé II, 111, pag. 117; Duranton III, 314 și 327 și toți autorii citați în «Répertoire général alphabétique» la No. 253 și în Alexandresco, vol. II, ed. II, p. 408, nota 1.

³⁾ Demante et Colmet de Santerre, t. II, No. 8 et 85 bis III; Merlin «Quest.», v^o Adoption, § 7; Vezi și articolul d-lui Lyon Caen Sirey 1868 II, pag. 161.

⁴⁾ Planiol I, 3002, ed. II; Huc. III, 127; Laurent IV, 250; Baudry et Chéneaux IV, 100 și toți autorii citați de D. Alexandresco, vol. II, ed. II, pag. 409, nota 1.

La noi jurisprudența a avut să se pronunțe în trei cazuri:

a) Tribunalul Dolj la 2 Aprilie 1899 hotărăște că copiii adoptatului n'au drept la succesiunea adoptatorului nici proprio jure, nici prin reprezentare ⁵⁾.

b) Curtea din Craiova în majoritate, reformează hotărîrea de mai sus a Tribunalului Dolj și admite principiul că copiii adoptatului au drept a veni la succesiunea adoptatorului fie proprio jure, fie prin reprezentare ⁶⁾.

c) Tribunalul Roman la 6 Maiu 1905, în majoritate, dă aceeaș soluțiune favorabilă copiilor adoptatului ca și Curtea din Craiova ⁷⁾.

Doctrina noastră este asemenea împărțită. D-nii Alexandresco ⁸⁾ și Nacu ⁹⁾ refuză copiilor adoptatului orice drept de succesiune la averea adoptatorului. Degré ¹⁰⁾ și d-l P. Baziliu ¹¹⁾ cred din contră că copiii au acest drept.

Din toate aceste sisteme, cel mai întemeiat cred că este acela care admite la succesiunea adoptatorului pe copiii adoptatului, cel puțin pe aceia născuți posterior adopțiunii.

Spuneam mai sus că în Franța doctrina asupra acestei chestiuni este împărțită, și lucrul nu e de mirare, dat fiind că acolo nu se pot adopta decât majorii.

În adevăr, alta este legătura ce se poate stabili între acel care adoptă un om în toată firea și cu totul alta este legătura între acel ce adoptă un copil luat poate din leagăn.

Totuș jurisprudența franceză, cum zic, este fixată în sensul că copiii adoptatului au drept de succesiune la averea adoptatorului.

La noi argumentul cel mai puternic ce se poate

⁵⁾ *Curierul Judiciar*, No. 61/902.

⁶⁾ *Curierul Judiciar*, No. 61/902.

⁷⁾ *Curierul Judiciar*, No. 41/905.

⁸⁾ Vol. II, ed. II, pag. 408 și urm.

⁹⁾ Vol. II, pag. 66 și 71.

¹⁰⁾ Vol. I, pag. 111.

¹¹⁾ *Dreptul*, No. 61 și 62 din 1902.

invoca în favoarea sistemului ce susțin, este că acesta este singurul conform cu tradiția noastră, cu vechile noastre legiuri, și întru cât dispozițiunile din vechile noastre legiuri nu sunt abrogate prin Codul civil actual, ele trebuiesc aplicate.

În pravila lui Mateiu Basarab găsim glava 195, care ne spune :

Fecioria de suflet o fac unii, căci nu nasc copii sau, zice mulți, nasc și mor și rămân fără coconi și de ciuda lor mișei părinți iau coconi străini să și-i facă lor feciori sufletesti cu sfintele molitve și le sunt aceia ca și feciorii cari i-au născut trupeaște și întru rudenie și întru moștenire și întru spițe.

Dispozițiunea de mai sus nu este o creațiune a pravilei lui Mateiu Basarab, ci este reproducerea într'un text formal a unei stări de lucruri ce era de mult intrată în obiceiul pământului, obiceiul luat din Basilicale. Dovadă că este așa este că textul mai cuprinde aliniatul următor :

Intr'altă vreamă făcea feciorii de suflet fără molitve, iar în ziua de astăzi când va cineva să ia fecior de suflet, îl ia cu sfintele molitve și cu sfintele slujbe, etc.

Va să zică feciorii de suflet se făceau și *înainte vreamă*, cu singura deosebire că se făceau fără molitve, iar pravila lui Mateiu Basarab dă adopțiunii un caracter mai solemn : adopțiunea trebuie să se facă de aci înainte cu molitve, cu sfintele slujbe, etc.

În ceea ce privește efectul adopțiunii, textul e clar : *și le sunt aceia ca și feciorii cari i-au născut trupeaște și întru rudenie și întru moștenire și întru spițe.*

Ce era înainte de pravila lui Mateiu Basarab, în ce formă se făcea adopțiunea și cari erau efectele ei ?

Nu știm nimic pozitiv ; nimeni nu poate tăgădui însă influența hotărîtoare pe care a avut-o asupra obiceiului pământului principiile dreptului roman. Toți scriitorii noștri juriști și istorici, începând cu Dimitrie Cantemir, confirmă acest lucru ¹²⁾.

În introducerea ce face vel-logofătul Sturdza Condicei civile a Moldovei (26 Noembrie 1833) și în porunca Domnească de punere în lucrare a Condicei Caragea, găsim confirmat faptul că în judecarea pricinilor, pe lângă obiceiurile locului, se urma după Basilicale. Însă Basilicalele, cari nu erau decât compilațiunea dreptului roman, admiteau pe copiii adoptatului la succesiunea adoptatorului.

Astfel fiind, cred că s'ar putea susține cu toată seriozitatea, că înainte de Mateiu Basarab la noi adopțiunea era cărmuită de regulile dreptului roman. Și cred aceasta cu atât mai mult cu cât lucrul rezultă din textul glavei 195. În adevăr, din ci-

tirea alin. II al acestei glave se vede că Mateiu Basarab a găsit de cuviință să legifereze în această materie nu atât pentru a o reglementa, definind-o și arătându-i efectele, cât pentru a o supune formeii solemne—sfintele molitve, sfintele slujbe—formă la care se vede că adopțiunea nu era supusă înainte de pravila sa.

Regula dreptului roman, ne spune Degré ¹³⁾, *Ex adoptivo natus adoptivi locum obtinet in jure civili*, a conservat prin urmare la noi, până astăzi chiar, autoritatea sa în toate legislațiunile ce s'au succedat.

Posterior pravilei lui Mateiu Basarab găsim adopțiunea reglementată în Codul Calimach și Caragea ¹⁴⁾.

În ce privește dreptul copiilor adoptatului la succesiunea adoptatorului, iată ce dispozițiuni găsim în Codul Calimach :

Art. 257 : Între înfiitori și înfiți, cum și între urmașii acestora, se păzece driturile întocmai ca între cei din naștere legiuți părinți și fi.

Art. 239 : Dacă înfiitul sau înfiita vor fi de sineși stăpâni și vor avea fiu sau fiică, se socotesc aceștia către înfiitorul tată sau către înfiitoarea mamă în treaptă de nepot sau de nepoată.

În Codul Caragea deși nu găsim un text formal, totuș lucrul se petrecea ca în dreptul roman, unde cum știm copiii adoptatului aveau drept la succesiunea adoptatorului ¹⁵⁾.

Din cele de mai sus rezultă dar că tradițiunea noastră, legiuirile noastre vechi, rezolvă problema ce studiam în sensul că copiii adoptatului au drept la succesiunea adoptatorului ca și nepoții legitimi ai acestuia.

Înainte de a examina chestiunea în dreptul modern, cred că e bine să ne reamintim dispozițiunea art. 1912 din actualul cod.

Art. 1912 glăsuește astfel :

Codicii Domnilor Calimach și Caragea și orice alte legi civile anterioare, ordonanțele domnești și instrucțiunile ministeriale din ambele Principate-Unite, sunt abrogate în tot ce nu este conform regulilor prescrise în prezentul codice. (Vezi și art. 74) din Proc. civilă și art. 603 din Proc. penală).

Textul de mai sus este categoric ; legiuirile noastre vechi se vor aplica ori de câte ori vor fi compatibile cu legile noi. De câte ori vom găsi o lacună în legea actuală, zice D. Alexandresco ¹⁶⁾, vom putea recurge la legile vechi, dacă cazul se află prevăzut acolo.

Deci trei condițiuni se cer pentru a ști dacă se poate aplica legiuirea cea veche :

1. Să fie vorba de o problemă nerezolvată prin

¹³⁾ Vol. I, pag. 111.

¹⁴⁾ Codul Caragea, partea patra, Cap. V.; Cod. Calimach, art. 236 și urm.

¹⁵⁾ Vezi Alexandresco, II, ed. II, p. 410.

¹⁶⁾ Vol. I, ed II, p. 51.

¹²⁾ Vezi Alexandresco, I. ed. II p. 2.

legea nouă, de o lacună, cum zice D. Alexandresco.

2. Acea problemă să fie rezolvată în mod lămurit de vechea lege.

3. Aplicarea dispozițiunii din legea veche să fie compatibilă cu legea nouă, să nu atingă nici unul din principiile legii noi.

Venind la chestiunea noastră, vedem că legea nouă n'a rezolvat-o printr'un text formal, și deci, potrivit art. 1912, trebuie să căutăm soluțiunea în legea veche.

Adversarii însă se împotrivesc la aceasta pentru motivul, zic dânsii, că dispozițiunile din vechile noastre legiuri privitoare la adopțiune au fost abrogate prin legea nouă. Și argumentul pe care adversarii îl numesc *deciziv*, și pe care își sprijină această părere, este că art. 314 și 315 din Codul actual nu reproduc întocmai art. 239 și 247 din Codul Calimach, cari dispun în termeni expresi că *urmașii adoptatului* devin nepoții adoptatorului.

«Tăcerea art. 314 și 315—ne spune D. Alexandresco¹⁷⁾—în privința descendenților adoptatului, mai cu seamă față cu art. 659 și 669 cari la titlul succesiunilor vorbesc despre descendenți, este deci argumentul cel mai puternic în favoarea excluderii dela moștenirea adoptatorului a descendenților adoptatului».

La acest argument pe care, repet, adversarii îl numesc *deciziv*, cred că se poate răspunde victorios astfel: Dacă în adevăr legiuitorul nostru ar fi urmat, în alcătuirea noului cod, legiuirea Calimach, negreșit argumentul ar fi fost serios. Zic serios, nu *deciziv*, pentru că nu totdeauna reproducerea unui articol, unei fraze, sau unui cuvânt din legiuirea împrumutată, echivalează cu adoptarea unui sistem opus.

Legiuitorul nostru, însă, n'a urmat alt model decât Condica Napoleon. Consiliul de Stat însărcinat de Cuza-Vodă ca să aibă în vedere *Condica italiană*¹⁸⁾, a fost așa de zorit încât s'a mulțumit să împrumute numai câteva din dispozițiile Codului italian, privilegiile și ipotecile din Codul belgian, iar restul, text cu text, Condica Napoleon.

Articolele 314 și 315 de cari ne ocupăm, sunt reproducția fidelă a art. 349 și 350 din Codul Napoleon. De altfel întreg titlul VIII, care tratează despre adopțiune, afară de articolele referitoare la tutela oficioasă pe care legiuitorul nostru n'a admis-o, sunt copiate pe dea întregul din Condica Napoleon.

Dacă dar, pe de o parte, este știut că Consiliul de Stat a pus în alcătuirea Codului civil o grabă care nu i-a dat răgaz să se gândească nici la legiurile noastre vechi, nici la obiceiurile pământului; dacă, de altă parte, textele din întreaga materie a adopțiunii sunt copia fidelă a textelor franceze, atunci argumentul adversarilor va rămâne să poarte negreșit, totdeauna, marea autoritate pe care i-o dă numele susținătorului său d-l D. Alexandresco, dar nu va fi un argument *deciziv*.

În afară de argumentul tras din tăcerea articolelor 314 și 315 asupra descendenților, nici un alt argument nu s'a adus de adversari pentru a susține că codul actual a abrogat legiurile vechi; și dacă acest argument nu este întemeiat, cum cred că am dovedit, atunci ce s'ar mai putea împotrivi soluțiunii pe care ne-o impune aplicarea art. 1912 și principiului formulat de d-l Alexandresco în cuvintele: «De câte ori vom găsi o lacună în legea actuală, vom putea recurge la legile vechi, dacă cazul se află prevăzut acolo?».

Dacă în Franța, unde adopțiunea era dispărută, aproape n'a existat până la Codul Napoleon, unde nu se poate invoca nici tradițiunea, nici texte formale din legiuri vechi, și încă jurisprudența și o parte din doctrină admit pe copiii adoptatului la succesiunea adoptatorului, cu atât mai mult cuvânt noi cari găsim în tradiție, în legile vechi și în art. 1912, atâtea argumente, trebuie, cred, să admitem aceeași soluție.

În sprijinul sistemului pe care-l susțin, s'au mai invocat următoarele argumente:

1. Faptul că copiii adoptatului poartă numele adoptatorului (art. 312).

2. Impedimentele la căsătorie prevăzute de articolul 313, 146 și 147 din Codul civil.

3. Art. 316 și 317 relative la înapoierea lucrurilor dăruite de adoptator în cazul când adoptatul moare fără descendenți.

4. Faptul că nicăieri în lege, în deosebi în materia succesiunilor, nu se găsește, cum zice Curtea din Craiova, nici o excepțiune formulată în detrimentul descendenților direcți ai adoptatului.

Nu insist prea mult asupra acestor argumente, fiindcă ele sunt pe larg dezvoltate în deciziunea Curții de Craiova¹⁹⁾, în hotărîrea Tribunalului de Roman²⁰⁾ și în articolul foarte documentat al d-lui P. Basiliu²¹⁾.

Cu deosebire, în ceea ce privește transmisiunea numelui, este interesantă și deciziunea Curții de apel din Nancy din 30 Maiu 1868²²⁾, care începe cu considerantul următor:

¹⁹⁾ *Curierul Judiciar* No. 61/902.

²⁰⁾ *Curierul Judiciar* No. 41/905.

²¹⁾ *Dreptul* No. 61/902.

²²⁾ Sirey 1868. II, p. 161.

¹⁷⁾ Vol. II, ed. II, p. 411.

¹⁸⁾ D. Alexandresco reproduce în vol. I, ed. II, pag. 23, Mesagiul domnesc No. 809 din 11 Iulie 1864 către Consiliul de Stat căruia i se recomandă a avea în vedere *Condica italiană* și nu Codul civil francez. Vezi și articolul d-lui V. Erbiceanu din *Dreptul* No. 79/904.

«Que ce qui prouve d'ailleurs la continuité de la famille adoptive, c'est que l'adoptant ne transmet pas seulement son nom à l'adopté, il le transmet encore aux enfants de celui-ci; d'où la conséquence qu'en leur transmettant son nom il doit leur transmettre aussi le moyen de le porter honorablement et comme lui-même le porte»²³⁾.

În contra argumentelor de mai sus, adversarii au adus mai multe obiecțiuni, cari toate s'ar putea rezuma în aceea că legiuitorul nu stabilește prin nici unul din textele de lege de mai sus legătura de rudenie între adoptator și copiii adoptatului.

Astfel, în ceea ce privește transmiterea numelui, se obiectează că prin această transmitere nu se stabilește vreo înrudire, de vreme ce și ascendenții adoptatorului poartă același nume, și cu toate acestea nu e nici o rudenie între ei și adoptat; iar de altă parte, dacă copiii adoptatului iau același nume, este că din momentul adopțiunii acela este numele tatălui lor²⁴⁾.

Obiecțiunea o cred nefondată și iață pentru ce:

a) Dacă ascendenții adoptatorului rămân străini de adoptat, deși poartă același nume, este fiindcă legea nu vrea să stabilească nici o legătură între adoptat și ascendenții adoptatorului;

b) Se poate susține serios că nu există nici o legătură între acela care poartă numele adoptatorului și adoptator? Că adoptatorului îi este indiferent dacă cel ce-i poartă numele îl va purta cu cinste sau va fi nedemn să-l poarte; dacă va primi o educațiune și instrucțiune serioasă pentru ca să iasă un om de treabă, stimat de lume și folositor societății, sau va ieși un netrebnic; dacă, în fine, cel ce-i poartă numele are cu ce trăi sau e nevoit să întindă mâna?

c) Cât despre obiecțiunea că copilul adoptatului poartă numele adoptatorului, fiindcă a primit acest nume dela adoptat, cred că n'ar putea da loc la discuțiune decât în ipoteza în care copiii adoptatului n'ar primi numele de familie al adoptatorului decât după moartea adoptatorului. De vreme ce însă copiii adoptatului dobândesc numele adoptatorului din momentul adopțiunii, și în timpul vieții adoptatorului, obiecțiunea nu poate avea sens.

Aceeaș obiecțiune, bazată pe împrejurarea că legiuitorul nu declară rude pe copiii adoptatului cu adoptatorul, o aduc adversarii și în ceea ce privește impedimentele la căsătorie.

E adevărat că legiuitorul nu spune în mod formal că sunt rude, dar oare nu rezultă aceasta în mod virtual din faptul că legea stabilește pen-

tru adopțiune exact aceleași impedimente pe cari le stabilește pentru rudenia naturală?

Dar dacă, în contra literei textelor de mai sus, adversarii pot crea obiecțiuni, este totuș un punct care se degajază din aceste texte în contra căruia nu s'a putut aduce de adversari un argument serios, și acest punct, care constituie în favoarea tezei ce susțin un argument tot atât de puternic ca și argumentul bazat pe tradițiune, este *scopul adopțiunii*.

Adopțiunea, zic adversarii, este un contract ale cărui efecte se mărginesc la persoana adoptatorului și adoptatului, și prin urmare nu putem întinde efectele acestui contract la persoanele cari n'au figurat în el, de ex.: la copiii adoptatului.

Plecând dela o asemenea premiză, nu e de mirare ca adversarii să ajungă la o concluzie atât de nedreaptă pentru copiii adoptatului.

Adopțiunea însă a fost în toate timpurile și este și astăzi ceva mai mult decât un contract simplu, cărmuit de câteva reguli de drept și de procedură, ca orice contract de împrumut bunioară; adopțiunea a fost și este o instituțiune destinată a crea familia, o instituțiune de o importanță care apropie instituția căsătoriei.

«Fecioria de suflet o face unii, căci nu nasc copii sau, zice mulți, nasc și mor și rămân fără coconi și de ciuda lor mișeii părinți iau coconi străini să și-i facă lor feciori sufletești cu sfintele molitve și le sunt aceia ca și feciorii cari i-au născut trupeaște și întru rudenie și întru moștenire și întru spițe» ne spune pravila lui Mateiu Basarab.

«L'adoption est une institution destinée à créer artificiellement la *patria potestas*. Son utilité principale est de permettre a l'homme qui n'a pas de posterité légitime de s'en menager une factice, de se procurer ainsi des descendants qui perpétueront son nom et qui surtout lui assureront ce culte domestique considéré dans les conceptions romaines comme constituant une sorte de besoin matériel pour les défunts»²⁵⁾.

Dacă dar adopțiunea are de scop crearea unei familii, atunci nu este posibil să concepem această instituțiune cu excluderea descendenților adoptatului.

La francezi, cum ziceam, mai poate încăpea discuțiune, fiindcă acolo nu se pot adopta decât majorii; la noi însă, unde se pot adopta minorii legătura între adoptator și adoptat, care poate fi un copil luat din leagăn, vieța comună de fiecare ceas, de fiecare zi, cu toate grijile, cu toate bucuriile ei, stabilește între adoptator și adoptat legă-

²³⁾ Vezi și Merlin «Quest. de droit»: *Adoption* I, p. 138.

²⁴⁾ Baudry et Wahl, «Successions» I, p. 279; Alexandresco II, ed. II, p. 411.

²⁵⁾ Girard *Droit romain*, p. 167.

turi de stimă, de iubire și de recunoștință, cari se vor deosebi prea puțin de aceleași legături între un părinte și un copil.

Și este firesc lucru ca această legătură să îmbrățișeze și pe copiii adoptatului, fiindcă nu putem presupune că adoptatorul iubește pe adoptat ca pe propriul lui copil și este absolut rece și indiferent față de copiii adoptatului.

«On peut répondre croyons nous, zic d-nii Ed. Fuzier Herman, A. Carpentier și Frèrejouan du Saint²⁶⁾, à ces objections, que la loi n'a pu vouloir que les enfants de l'adopté, après avoir eu leur place au foyer de l'adoptant pendant la vie de leur père, puissent en être chassés au lendemain de sa mort».

Încă o dovadă că sistemul ce susțin este singurul legal, echitabil și conform scopului adopțiunii, este că legislațiile noi ale multora din statele Europei, întâlnind această problemă atât de desbătută în Franța, au rezolvat-o în sensul favorabil copiilor adoptatului.

Astfel :

Codul German. Art. 1762: *Efectele adopțiunii se întind la descendenții adoptatului; totuș aceste efecte nu se aplică copilului deja născut la epoca adopțiunii și nici copiilor acestuia născuți în urmă, decât în cazul când contractul a fost încheiat și cu copilul adoptatului deja născut.*

Codul Italian. Art. 737: *Sub numele de copii legitimi se înțeleg copiii legitimați, adoptivi și descendenții lor.*

Codul Austriac. Art. 183: *Între adoptatori și adoptați, precum și între urmașii acestora, există aceleași drepturi ca între părinții și copiii legiuți.*

Noul Cod Elvețian. Art. 465: *Adoptatul și descendenții săi au, față de adoptator, acelaș drept de succesiune ca și descendenții legitimi²⁷⁾.*

Revenind acum la argumentele trase din textele articolelor 146, 147, 312 și urm., cred că aveam dreptate când ziceam că aceste texte sunt conforme scopului adopțiunii. Numele adoptatorului se transmite copiilor adoptatului pentru că acești copii sunt nepoții adoptatorului; impedimentele la căsătorie sunt la rudenia adoptivă în raportul dintre adoptatori, adoptat și descendenții adoptatului, aceleași ca și la rudenia naturală, fiindcă adoptatul și descendenții săi constituiesc familia adoptatorului.

Acestea sunt motivele pentru cari cred că copiii adoptatului atât cei născuți înainte, cât și cei născuți posterior adopțiunii, au drept la succesiunea adoptatorului fie proprio jure, fie prin reprezentare.

Și dacă, în ceea ce privește pe copiii adoptatului

²⁶⁾ «Répertoire général alphabétique» *Adoption* No. 257, vol. II, p. 595.

²⁷⁾ Vezi și ante-proiectul lui Laurent, art. 786, care zice: Les enfants ou leurs descendants succèdent à leur père et mère, aïeuls aïeules ou autres ascendants.

Sous le nom d'enfants sont compris les enfants légitimés et adoptifs et leurs descendants.

deja născuți în momentul adopțiunii, s'ar putea obiecta că ei posedau în acel moment o stare civilă pe care nici tatăl, nici nimeni nu o poate modifica, cred însă că, în ceea ce privește pe copiii adoptatului născuți posterior adopțiunii, o asemenea obiecțiune nu-i poate atinge.

D. Lyon Caen chiar, cel mai hotărît adversar al sistemului ce susțin, termină critica ce face deciziunii Curții din Nancy cu următoarele cuvinte :

«En tout cas si l'on admettait que les enfants nés après l'adoption succèdent à l'adoptant parce qu'ils portent son nom, il faudrait suivre une solution contraire pour ceux dont la naissance est antérieure»²⁸⁾.

EM. DAN

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 10 Martie 1909

Președenția d-lui M. IULIAN, consilier

Ministerul de finanțe cu Marghioala Socolescu ș. a.

Perempțiune.—Reclamanți sau defendori cari au un interes comun.—Dacă perempțiunea îndeplinită față de unii este îndeplinită față de toți. —Acela chemat în garanție are interes să ceară perimarea nu numai a cererii de chemare în garanție făcută în contra sa, dar și a celorlalte cereri de garanție anterioare, cum și a opoziției făcută de reclamantul principal. — (Art. 113 și 257 din Proc. civilă).

Ori de câte ori sunt în proces mai mulți reclamanți sau defendori, cari au cel puțin un interes comun, perempțiunea îndeplinită față de unii nu numai că este îndeplinită față de toți, dar nici nu se poate cere decât contra tuturor.

Prin urmare, o parte chemată în garanție are interes să ceară perimarea nu numai a cererii de chemare în garanție făcută în contra sa, dar și a celorlalte cereri de chemare în garanție anterioare, cum și a opoziției făcută de reclamantul principal, iar tribunalul când decide contrariul comite un exces de putere și violează art. 257 și 113 din Proc. civilă.

Deciziunea 112/909. — Casată, după recursul făcut de Ministerul de finanțe, sentința Tribunalului Prahova, s. II, No. 374/906, dată în proces cu Marghioala Socolescu ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Zăuceanu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Văsănescu, în combateri, și

Pe d-l procuror-general C. R. Manolescu în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violația art. 257 din Proc. civilă, combinat cu art. 113 din acelaș cod și exces de putere.

«Fiind pendinte înaintea Tribunalului Prahova, s. II, o acțiune principală și două cereri de chemare în garanție consecutive, din cari una îndreptată contra Statului, ele s'au lăsat în nelucrare mai mult de doi ani.

²⁸⁾ Sirey 1868, II, p. 161. Vezi în acest din urmă sens Demante et Colmet de Santerre și Merlin, loco cit.

«Ministerul de finanțe, ultimul chemat în garanție, a cerut atunci perimarea întregii instanțe pe baza art. 257, combinat cu 113. Tribunalul însă, fără a ține socoteală de articolul 113 din Proc. civilă, care prevede că cererea principală și cea de chemare în garanție se judecă prin una și aceeași hotărâre, și fără ca să se fi cerut dejungerea lor, perimă numai cererea de chemare în garanție făcută în contra Statului fără a perima întreaga instanță, după cum prevede articolul 257 din Proc. civilă. Prin aceasta tribunalul violează textele de mai sus și comite și un exces de putere».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată următoarele: Marghioala Socolescu făcând acțiune în revendicarea unui teren în contra lui Ștefan C. Grigorescu, tribunalul, prin sentința No. 162/904, i-a respins-o ca nesusținută și dânsa a făcut opoziție în contra acelei sentințe;

Că, în instanța de opoziție, Grigore C. Scorțeanu și Nicu C. Grigorescu, ca succesori ai defunctului Ștefan C. Grigorescu, au chemat în garanție pe Spirea Protopopescu, iar acesta la rândul său a făcut cerere de chemare în garanție în contra Statului reprezentat prin Ministerul de finanțe; Că pentru a pregăti judecata acțiunii principale și a cererilor în garanție, tribunalul, prin jurnalul No. 6251 din 27 Octombrie 1904, a admis efectuarea unei cercetări locale cu martori, și în acest scop a scos afacerea după rol și a trimis dosarul judecătorului delegat cu efectuarea cercetării; Că de la acea dată trecând doi ani, fără să se efectueze cercetarea ordonată sau vreun alt act de procedură, Ministerul de finanțe a cerut perimarea atât a opoziției făcută de Marghioala Socolescu, cât și a succesivelor cereri de chemare în garanție;

Că Tribunalul, prin sentința supusă recursului, a admis în parte cererea de perimare și a declarat perimată numai cererea de chemare în garanție făcută în contra sa de către Spirea Protopopescu, pentru motivul că numai față de acesta Statul este chemat să răspundă, iar față de celelalte persoane Statul nu are nici un raport juridic, și deci nu are nici un interes a cere să se perime și celelalte acțiuni;

Considerând că perempțiunea este un mijloc adoptat de legiuitor pentru a pune capăt cât mai repede la diferitele contestațiuni;

Considerând că acest scop al perempțiunii n'ar fi atins, dacă o instanță nu s'ar putea stinge în privința tuturor părților dintr'un proces, precum nici scopul art. 151 din Proc. civilă, care nu permite ca, în lipsa unora din reclamanți sau defendori, același proces să ia soluțiuni diverse față de diferitele persoane;

Că, așa fiind, este indivizibilă, în cece privește perempțiunea, nu numai instanța în care obiectul litigiului este indivizibilă și prin urmare reclamanții sau intimații legați între ei prin un raport de solidaritate, dar chiar și aceea unde aceștia sunt legați prin un interes comun; astfel dar, ori de câte ori sunt în proces mai mulți reclamanți sau defendori, cari au cel puțin un interes comun, perempțiunea îndeplinită față de unii nu numai că este îndeplinită față de toți, dar nici nu se poate cere decât contra tuturor;

Considerând că, în speță, există un interes comun învedereat între Stat ca chemat în garanție și ceilalți defendori; Că prin urmare tribunalul hotărând contrariu, și anume cum că Statul n'ar avea interes să ceară perimarea decât numai a cererii de chemare în garanție făcută în contra sa de către Spirea Protopopescu, iar nu și a celorlalte cereri de chemare în garanție anterioare făcute în contra acestuia, cum și a opoziției făcută de Marghioala Socolescu, a comis un exces de putere și a violat art. 257 și 113 din Proc. civilă;

Că, de aceea, motivul de casare este fondat;

Pentru aceste motive, de acord cu d-l procuror-general, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 22 Aprilie 1909

Președinția d-lui N. MANDREA, președinte

Ios Schesingher cu D-ția G-lă a C. F. R. și G. I. Protopopescu

Poprire.—Poprirea sumelor datorite și a celor ce s'ar datora în viitor. — Poprirea salariului sau a indemnizației de chirie a unui funcționar în mâinile Statului.—Validarea ei prin hotărâre definitivă.—Drept câștigat care nu poate fi atins prin nici o lege posterioară.—(Art. 469 din Proc. civilă).

In mâinele celui dealtreilea pot fi poprite atât sumele datorite, cât și sumele cari s'ar datora în viitor fără deosebire; de asemenea pot fi poprite salariile și indemnizările de chirie în mâinele Statului, intru cât Statul are îndatorirea a le plăti; și dacă poprirea s'a validat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, în acest caz creditorul popritor are un drept câștigat care nu poate fi atins prin nici o lege posterioară.

Prin urmare, legea din 30 Maiu 1905, relativă la modificarea art. 409 din Proc. civilă, nu poate avea nici o influență asupra popririlor anterioare rămase definitive, fiindcă ea n'are efect retroactiv, intru cât o asemenea dispoziție nu este prevăzută în ea.

Decizia 67/909 *).—Casată sentința No. 1143 din 1905 a Trib. Ilfov, secția comercială, după recursul făcut de Ios Schesingher, în proces cu Direcția G-lă a C. F. R. și G. I. Protopopescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat D. Nicolici, în desvoltarea motivelor de casare, cerând și cheltueli;

Pe d-nii avocați Chiriac și Avenian, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere; greșită interpretare a art. 1, 1201 și 1202 din Codul civil, art. 409 din Proc. civilă și violarea principiului neretroactivității legilor și a lucrului judecat. În adevăr, legea publicată în *Monitorul Oficial* No. 47/905, prin care se modifică art. 409 din Proc. civilă în sensul că se declară neurmăribile indemnizările de chirie, în ce privește pe funcționarii din serviciul căilor ferate române, fiind promulgată la 30 Maiu 1905, nu poate produce efectele sale decât dela această dată, așa că cartea de judecată No. 2605/904, pronunțată de judele ocolului 6 București, investită cu formula executorie la 24 Martie 1905, sub No. 224, prin care s'a validat poprirea ce am făcut în mâinile Direcției generale a C. F. R. pe indemnizația de chirie cuvenită d-lui G. I. Protopopescu, continuă a-și conserva autoritatea sa, deși e în contradicție cu legea promulgată la 30 Maiu 1905. Prin urmare, Trib. de Ilfov, secția comercială, prin sentința sa No. 1143/905, confirmă, ca instanță de apel, în totul cartea de judecată No. 3302/905, pronunțată de judecătoria ocolului 6 București în contestația făcută de G. I. Protopopescu, deși s'a susținut la judecătorie că se violează autoritatea lucrului judecat și invalidând poprirea validată în mod definitiv prin cartea de judecată No. 2605/904, pe motiv că legea promulgată la 30 Maiu 1905 a scos de sub urmărare indemnizările de chirie ce se plătesc funcționarilor C. F. R., a violat principiile și textele de lege sus citate și a comis un exces de putere».

Având în vedere sentința supusă recursului, prin care s'a admis contestația făcută de G. I. Protopopescu și s'a invalidat poprirea efectuată la 25 Iunie 1904, în mâinele Direcției C. F. R., pe indemnizația de chirie a debitorului Protopopescu și aceasta numai cu începere

*) În acest sens și decizia No. 68/906 a Curții de casație s. II.

dela 30 Maiu 1905, data promulgării legii, art. 409 din Proc. civilă. Că această contestație s'a admis pe motivul că indemnizațiile de chirie nu pot fi poprite și urmărite, așa că dela aceea dată terțiul poprit nu mai putea reține acele indemnizațiuni;

Considerând că în mâinele celui dealtreilea pot fi poprite atât sumele datorite, cât și sumele cari s'ar datora în viitor, fără deosebire;

Că dacă și salariile, precum și indemnizațiile de chirii, pot fi poprite în mâinele Statului, întru cât Statul are îndatorirea a plăti funcționarului salariu sau indemnizație de chirie, și dacă poprirea s'a validat prin hotărîre judecătorească rămasă definitivă, în acest caz creditorul popritor are un drept câștigat care nu poate fi atins prin nici o lege posterioară;

Considerând că legea din 30 Maiu 1905 nu poate avea nici o influență asupra popririlor anterioare rămase definitive, fiindcă ea n'are efect retroactiv, întru cât o asemenea dispoziție nu este prevăzută în ea;

Că, în speță, poprirea asupra indemnizației chiriei fiind validată definitiv înainte de 30 Maiu 1905, aceea poprire nu mai putea fi invalidată în urma contestației debitorului și tribunalul invalidând-o a violat citatul articol, așa că motivul de casare e întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența dela 2 Iunie 1909

Președenția d-lui I. BALAȘESCU, președinte

Sentința civilă No. 225

Sucesiune.—Dreptul soțului supraviețuitor la succesiunea celui alt soț în lipsă de alte rude în grad succesibil. — Considerarea lui în acest caz tot ca moștenitor legitim. — Dovada că soțul chemat la succesiune trebuie să fie nedespărțit. — Cum trebuie să facă această dovadă?

Pământ rural. — Dreptul femeilor de a dobândi pământ rural, care le revine lor prin succesiune. — (Articolul 679 din Codul civil și art. 8 din Legea rurală de la 1864).

1. *Soțul în viață este chemat prin art. 679 din Codul civil la succesiunea defunctului soț în lipsă de alte rude în grad succesibil mai apropiat și în lipsă de copii naturali; astfel că dreptul soțului în viață la succesiune, fiind recunoscut prin lege, acesta nu poate fi considerat decât tot ca moștenitor legitim, de oarece legea nu face nici o distincțiune între diferitele categorii de moștenitori decât numai în privința rândului în care sunt chemați la succesiune, după gradul de înrudire, și în lipsă de rude în grad succesibil, după afecțiunile presupuse ale defunctului, ceea ce nu exclude calitatea de moștenitori legitimi a tuturor acelor pe cari legea îi cheamă la succesiune într'o anumită ordine.*

2. *Art. 679 din Codul civil cere ca soțul în viață pentru a fi chemat la succesiune trebuie să fie nedespărțit.*

Astfel, dacă se face dovadă că soții au fost căsătoriți legitim, prezumpțiunea este că ei au rămas nedespărțiți până la proba contrarie, dovadă ce trebuie făcută numai de aceia cari alegă că a fost desfăcută căsătoria legitimă a soților.

3. *Dacă, în adevăr, prin legea rurală dela 1864, s'au exclus femeile dela dreptul de a dobândi pământuri cedate după acea lege, în afară de cazurile și întinderea de loc prevăzută de art. 4 din legea rurală, nu este mai puțin adevărat că legea rurală nu a înlăturat ordinea succesorală prevăzută de Codul civil; din contră a recunoscut-o în mod formal prin*

art. 8, așa că în acest fel femeile pot dobândi pământurile date după legea rurală, cari le revin prin succesiune.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut în termen, cu petiția înreg. la No. 7347 din 24 Martie 1909, de Safta Sănciuc, văduvă din com. Zorleni, contra cărții de judecată No. 29 din 21 Martie 1909, a judecătoriei ocolului rural Bârlad, prin care s'a admis acțiunea intentată contra numitei de Primăria com. Zorleni, cu petiția înreg. la No. 1175 din 4 Martie 1909, și a fost obligată a-i lăsa în posesiune și proprietate două trupuri de pământ de pe teritoriul comunei Zorleni, și anume: 90 arii loc la livadă, megieșit din sus cu G. Dranga, din jos cu Preda D. Preda, la răsărit cu Gh. T. Hușanu, la apus cu Neagu Preda, și 54 arii pe șes, megieșit la apus cu apa Bârladului, la răsărit cu Sc. Botezatu, din jos cu Ilie Sănciuc și din sus cu C. Dranga și să plătească suma de 20 lei ca cheltueli de judecată;

Având în vedere că Primăria com. Zorleni a susținut că pământul în litigiu a rămas pe urma defunctului Teodor Spănu, încetat din viață la 27 Ianuarie 1880, cum rezultă din extractul No. 7 de pe actele stării civile ale comunei Zorleni, din cel cu care a fost împroprietărit după Legea rurală și care se cuvine primăriei conform art. 8 din Legea rurală, de oarece numitul a încetat din viață fără a lăsa moștenitori legitimi;

Că apelanta, la interogatoriul ce i s'a luat la prima instanță, a recunoscut că pământul în litigiu face parte din împroprietărirea defunctului Toader Spănu, dar a susținut că acesta la moartea sa, care a avut loc la 27 Ianuarie 1880, a lăsat în urmă ca soție legitimă pe mama sa Maria T. Spănu, care a posedat pământul cu care a fost împroprietărit soțul său T. Spănu până la 17 Noemvrie 1904, când a încetat din viață, după care numita, ca fiică a acesteia din prima ei căsătorie cu Andrei Sănciuc, a intrat în posesiunea imobilului în litigiu;

Având în vedere că, în această situațiune, succesiunea defunctului Toader Spănu, în lipsă de alte rude în grad succesibil, s'a deschis în favoarea soției sale Maria T. Spănu, conform art. 679 din Codul civil, dela care a trecut apelantei Safta Sănciuc ca fiică a acesteia, astfel că succesiunea defunctului Toader Spănu nefiind vacantă, comuna nu avea dreptul a pretinde pământul său de împroprietărire;

Având în vedere că apelanta, pentru a dovedi calitatea ei de fiică legitimă a def. Maria T. Spănu, din prima ei căsătorie cu Andrei Sănciuc, precum și că mama sa Maria, născută Todică, s'a căsătorit a doua oară cu defunctul T. Spănu, a invocat proba cu martori, de oarece a pretins că atât nașterea sa, cât și căsătoria mamei sale Maria pentru a doua oară cu T. Spănu, au avut loc sub imperiul vechei legi, ceea ce s'a admis prin jurnalul tribunalului No. 3144 din 5 Maiu 1909, fără ca reprezentantul intimei comune Zorleni să fi făcut vreo obiecțiune;

Având în vedere că din declarațiunile martorilor Gh. Munteanu, Neagu Preda și D-tru Chitaru, ascultați astăzi sub prestare de jurământ, conform art. 196 din Proc. civ., rezultă că în adevăr apelanta Safta Sănciuc este fiică legitimă a Mariei T. Spănu din prima ei căsătorie cu Andrei Sănciuc; că, în urmă, mama sa Maria, născută Todică, s'a căsătorit legitim pentru a doua oară cu Toader Spănu, care a încetat din viață fără a lăsa alți moștenitori decât pe soția sa Maria, ce avea patru copii din prima căsătorie cu Andrei Sănciuc;

Având în vedere că declarațiunile acestor martori sunt demne de toată credința, fiind făcute sub prestarea jurământului de niște oameni de vârstă înaintată, asupra onestității cărora nu s'a articulat nici un cuvânt de îndoială, și, în afară de aceasta, sunt în concordanță și cu constatările făcute de reprezentantul intimei, în calitate de primar al comunei Zorleni, prin procesul-

verbal No. 483 din 4 Maiu 1909 de constatarea nașterii apelantei Safta Andrei Sănciuc, în lipsă de acte de stare civilă, care a avut loc în anul 1858, precum și cu copia de pe registrele pentru căsătorii ale bisericii cu hramul Sf. Gheorghe din comuna Zorleni pe anul 1863, legalizată tot de reprezentantul comunei Zorleni, în calitate de primar, sub No. 1073/908, din care se vede că Maria Todică, văduvă, s'a căsătorit a doua oară cu T. Spănu la 14 Noembrie 1863, aflate la dosar;

Că aceste elemente fiind suficiente pentru a forma convingerea tribunalului despre calitatea apelantei Safta Sănciuc de fiică legitimă a Mariei T. Spănu din prima ei căsătorie cu Andrei Sănciuc, precum și despre trecerea acesteea în a doua căsătorie legitimă cu Toader Spănu, este inutil a mai primi ascultarea altor martori asupra acestor fapte, după propunerea intimatei, cu atât mai mult cu cât în ședința dela 5 Maiu 1909, când s'a desbătut asupra admiterii acestei probe, intimata nu a făcut nici o obiecțiune, așa că astăzi propunerea sa nu poate fi privită decât ca o măsură de întârziere a soluțiunii procesului, iar nici de cum pentru schimbarea convingerii tribunalului, determinată prin dovezile administrate de apelantă;

Având în vedere că intimata, Primăria comunei Zorleni, prin avocatul său, a cerut ca apelanta să dovedească cu acte de stare civilă în regulă căsătoria legitimă a mamei sale Maria cu Toader Spănu, de oarece la dosar se găsește numai o copie legalizată de grefierul judecătoriei ocolului rural Bârlad, de pe actul de căsătorie aflat în dosarul No. 142/909, care nu poate face dovada legitimității căsătoriei; însă această cerere este inutil de a se mai admite pentru că legitimitatea căsătoriei dintre mama apelantei și Toader Spănu fiind dovedită cu martori, de oarece căsătoria a avut loc sub imperiul vechii legi, când proba cu martori era admisibilă în mod general pentru dovedirea tuturor faptelor și actelor juridice, chiar și în cazurile când există o probă scrisă, nu mai este necesitate a se produce nici chiar originalul actului de căsătorie dintre mama apelantei și Toader Spănu, pentru a se stabili legitimitatea căsătoriei lor, care, după cum s'a constatat mai sus, este în deajuns dovedită cu martori;

Având în vedere că fiind astfel stabilit dreptul apelantei Safta Sănciuc la succesiunea defunctului Toader Spănu, prin reprezentarea drepturilor mamei sale Maria T. Spănu, ca soție legitimă a acestuia, s'a obiectat de către Primăria comunei Zorleni că pământul în litigiu fiind din acela ce era dat defunctului Toader Spănu după legea rurală, apelanta nu putea să-l dobândească, pe de o parte fiindcă mama sa Maria T. Spănu nu era moștenitoarea legitimă a soțului său Toader Spănu, întru cât soțul în viață este clasat prin art. 679 din Codul civil printre moștenitorii neregulați, și în asemenea caz în lipsă de moștenitori legitimi pământul de împroprietărire al defunctului Th. Spănu trecea de drept în proprietatea comunei, conform art. 8 din legea rurală dela 1864; iar pe de altă parte fiindcă femeile nu au dreptul a dobândi pământuri date după legea rurală decât numai în cazurile și pentru întinderea prevăzută în art. 4 al legii rurale;

Că, însă, obiecțiunile intimatei nu sunt întemeiate, fiindcă soțul în viață este chemat, prin art. 679 din Codul civil, la succesiunea defunctului soț, în lipsă de alte rude în grad succesibil mai apropiat și în lipsă de copii naturali, astfel că dreptul soțului în viață la succesiune fiind recunoscut prin lege, acesta nu poate fi considerat decât tot ca moștenitor legitim, de oarece legea nu face nici o distincțiune între diferitele categorii de moștenitori, decât numai în privința rândului în care sunt chemați la succesiune după gradul de înrudire și, în lipsă de rude în grad succesibil, după afecțiunile presupuse ale defunctului, ceea ce nu exclude calitatea de moștenitori legitimi a tuturor acelor pe cari legea îi chiamă la succesiune într'o anumită ordine;

Dar, intimata mai obiectează că soțul în viață pentru a fi chemat la succesiune trebuie să fie nedespărțit, căci așa se dispune prin art. 679 din Codul civil, și cere ca apelanta să fie obligată să facă dovada că mama sa Maria T. Spănu nu a fost desepărțită de soțul său; ori, această pretențiune nu poate fi primită, pentru că odată dovedită de apelantă căsătoria legitimă a mamei sale cu Toader Spănu, aceasta este presupusă că a rămas nedespărțită de soțul său până la proba contrarie, care trebuie făcută de acel ce ar pretinde că a fost desfăcută căsătoria legitimă a numiților; ori, această probă incumbă intimatei, care nu numai că nu o face, dar nici măcar nu alegă că ar fi fost desfăcută căsătoria dintre Maria T. Spănu și soțul său, pretențiunea intimatei fiind numai de a se obliga apelanta să facă o probă negativă, că mama sa Maria T. Spănu nu a fost desepărțită de soțul ei legitim T. Spănu până la încetarea acestuia din viață;

Că, astfel fiind stabilită calitatea de moștenitoare legitimă a mamei apelantei la succesiunea soțului său T. Spănu, Primăria comunei Zorleni nu putea pretinde că s'a deschis în favoarea sa dreptul la pământul dat prin împroprietărire defunctului Toader Spănu;

Având în vedere că și cealaltă obiecțiune a intimatei, că apelanta și mama sa Maria T. Spănu nefiind dintre persoanele prevăzute în art. 7 din legea dela 1879 pentru interpretarea art. 7 din legea rurală, nu avea dreptul a dobândi pământ rural, așa că succesiunea defunctului T. Spănu constând din pământ rural, a rămas vacantă și, prin urmare, se cuvine comunei, nu este întemeiată, fiindcă dacă, în adevăr, prin legea rurală dela 1864 s'au exclus femeile dela dreptul de a dobândi pământuri cedate după acea lege, în afară de cazurile și pentru întinderea de loc prevăzută de art. 4 din legea rurală, nu este mai puțin adevărat că legea rurală nu a înlăturat ordinea succesorală prevăzută de Codul civil; din contră a recunoscut-o în mod formal prin art. 8 din lege, așa că în acest fel femeile pot dobândi pământurile date după legea rurală cari le revin prin succesiune, și, prin urmare, apelanta Safta Sănciuc, succedând mamei sale Maria T. Spănu și aceasta soțului său T. Spănu, a avut capacitatea de a dobândi pământul rural al acestuia, care a intrat în patrimoniul său cu excluderea drepturilor comunei, recunoscut prin art. 8 din legea rurală;

Că, astfel fiind, rău a fost admisă de Judecătoria ocolului rural Bârlad acțiunea Primăriei comunei Zorleni, în contra apelantei pentru revendicarea pământului rămas pe urma defunctului T. Spănu încă din anul 1880, data încetării lui din viață, și prin urmare, apelul făcut în contra cărții de judecată fiind întemeiat trebuie a fi admis;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, admite apelul, etc.

(ss) V. Bălăgescu; G. Petrescu-Dâmbovița.

A apărut tomul IX (partea I-a) din *Explicațiunea teoretică și practică a Dreptului civil român*, de d-l *Dimitrie Alexandresco*. (Comentariul art. 1410 — 1490, 1902 din Codul civil). Acest volum cuprinde studii amănunțite asupra Legii proprietarilor, precum și asupra bezmanului, embaticului sau emfiteozei. Prețul 10 lei.

Partea a doua din acest volum, care va apare în cursul lunii Ianuarie 1910, cuprinde: *Societatea, Mandatul, Comodatul și Imprumul*, precum și tablele întregului volum.

Comandele se fac la ziarul «*Curierul Judiciar*», unde se găsesc de vânzare și celelalte volume.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal direct la administrația ziarului «*Curierul Judiciar*» București, sau să plătească numai la prezentare în mână încasatorilor: I. RIVEANU pentru provincie și I. ST. TUDOROIU pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul eu mateă, investite cu ștampila: CURIERUL JUDICIAR.